

Tillægsbetænkning afgivet af Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 14. maj 2008

Tillægsbetænkning

over

Forslag til økologilov

[af fødevareministeren (Eva Kjer Hansen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. februar 2008 og var til 1. behandling den 19. februar 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Udvalget afgav betænkning den 23. april 2008. Lovforslaget var til 2. behandling den 29. april 2008, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 2 møder.

Samråd

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til fødevareministeren og 1 til beskæftigelsesministeren til mundtlig besvarelse. Ministrene har besvaret spørgsmålene i et samråd med udvalget den 14. maj 2008.

Beskæftigelsesministerens talepapir er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede udvalgsbehandling stillet 1 spørgsmål til fødevareministeren, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget fandt det efter 2. handling af lovforslaget rimeligt at kalde beskæftigelsesministeren og fødevareministeren i samråd for at få afklaret, hvorfor regeringen ikke vil medtage medarbejdernes sikkerhed i økologilovens formål. Socialdemokratiet kunne efter samrådet konstatere, at arbejdsmiljøet efter regeringens og Dansk Folkepartis opfattelse ikke skal kobles sammen med økologisk dyrkning af fødevarer i lovens formålsbestemmelse.

Regeringens begrundelse for at afslå, at medarbejdernes sikkerhed indskrives i formålsparagraffen er, at arbejdsmiljøloven gælder overalt, og at arbejdsmiljø dermed skulle medtages i formålsparagraffen i et utal af love. Ved at nævne arbejdsmiljø i formålsparagraffen er der risiko for, at arbejdsmiljøloven får en anden plads i forhold til hovedformålene med disse love. Det ville være meget uheldigt, da arbejdsmiljøloven – naturligvis – gælder fuldt ud ved siden af anden lovgivning.

Det blev dog klart for Socialdemokratiet, at regeringen og Dansk Folkeparti derimod finder det naturligt i formålsbestemmelsen at nævne hensyn til miljø, menneskers sundhed generelt samt planter og dyrs sundhed, da disse forhold knytter sig tæt til den økologiske produktion.

Socialdemokratiet har ved en søgning på Internettet konstateret, at der i tre tilfælde henvises til arbejdsmiljø i anden lovgivning:

- 1) Forslag til lov om arbejdstid for mobile lønmodtagere, der udfører grænseoverskridende tjenester i jernbanesektoren, fremsat af beskæftigelsesministeren (L 80), hvoraf det af bemærkningerne fremgår, at formålet med den indgåede aftale er at beskytte lønmodtagernes sundhed og sikkerhed. Altså en parallel situation til den, Socialdemokratiet gerne så indføjet i økologiloven.
- 2) Forslag til lov om sikring af visse biologiske stoffer, fremføringsmidler og relateret materiale, fremsat af forebyggelses- og sundhedsministeren (L 69), hvor formålet med lovforslaget er at supplere de eksisterende regler for arbejdsmiljø sikkerhed.
- 3) I bemærkningerne til fødevarerloven findes en henvisning til § 77 a i lov om arbejdsmiljø, hvorefter Arbejdstilsynet kan meddele påbud om, at der skal indhentes bistand fra en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

På trods af disse eksempler må Socialdemokratiet erkende, at regeringen og Dansk Folkeparti ikke er villige til at tage imod forslag fra hverken S, SF, RV eller EL eller fra de økologiske producenter og medarbejdere om at få medarbejdernes sikkerhed indskrevet i lovforslaget.

Socialdemokratiet spørger om, hvordan det står til med arbejdsmiljøet i Danmark. De seneste opgørelser, Socialdemokratiet har kendskab til, viser, at dårligt arbejdsmiljø er skyld i, at udgifterne til sygefravær på et år er steget med 1,4 mia. kr., jf. artikel i Nyhedsavisen den 3. april 2008. For så vidt angår arbejdsmiljøet i landbruget, mangler otte ud af ti landmænd en arbejdspladsvurdering, jf. Landbrugsavisen den 18. april 2008, og endelig har landbruget oplevet en markant stigning i dødsulykker og i øvrigt en stigning på 30 pct. i antallet af anmeldte arbejdsskader, jf. Politikken den 18. februar 2008. Af samme artikel fremgår det, at kun hver anden arbejdsskade bliver anmeldt til Arbejdstilsynet, og ifølge en analyse fra Arbejdstilsynet er landbruget et af de erhverv, hvor der sker flest alvorlige ulykker. Risikoen for ulykker i landbruget er dobbelt så høj som gennemsnittet.

Beskæftigelsesministerens løsning på det dårlige arbejdsmiljø er en handlingsplan med større bøder og en afvisning af at gøre noget for de økologiske producenter og deres medarbejdere. Det er Socialdemokratiets opfattelse, at ved at indskrive menneskers sikkerhed i økologilovens formålsparagraf ville økologerne kunne påtage sig et særligt ansvar for at sikre producenter og medarbejdere mere sikkerhed i arbejdet. Dermed ville der være endnu et argument for at udbrede den økologiske idé, og økologien kunne dermed sikre både rent vand og bedre arbejdsmiljø.

Regeringen og Dansk Folkeparti fjerner med sin afvisning af at indskrive menneskers sikkerhed i lovens formålsparagraf dette særlige ansvar, som økologerne ellers er villige til at påtage sig omkring menneskers sikkerhed.

På trods af den manglende vilje fra regeringens side er økologiloven en socialdemokratisk lov. Fordi regeringen og Dansk Folkeparti blokerer for, at medarbejdernes sikkerhed kan indskrives i økologiloven, bliver loven ikke mindre socialdemokratisk. På et senere tidspunkt, når flertallet i Folketinget skifter, kan Socialdemokratiet få indskrevet medarbejdernes sikkerhed i loven. Socialdemokratiet kan derfor stemme for lovforslaget ved 3. behandling.

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

*Torsten Schack Pedersen (V) nfm. Tina Nedergaard (V) Henrik Høegh (V) Jens Kirk (V)
 Eyvind Vesselbo (V) Jørn Dohrmann (DF) fmd. Bent Bøgsted (DF) Christian H. Hansen (DF)
 Knud Kristensen (KF) Bjarne Laustsen (S) Ole Vagn Christensen (S) Julie Skovsby (S)
 Benny Engelbrecht (S) Kristen Touborg (SF) Karina Lorentzen (SF) Bente Dahl (RV)
 Per Clausen (EL)*

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 73 omdelt efter afgivelse af betænkning****Bilagsnr. Titel**

- 10 Betænkning afgivet den 25. april 2008
- 11 Udkast til revideret tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
- 12 Revideret tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
- 13 Udkast til tillægsbetænkning
- 14 Beskæftigelsesministerens talepapir til samrådet den 14/5-08 til besvarelsen af L 73 – samrådssp. A

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 73 omdelt efter afgivelse af betænkning

- 13 Spm. om oversendelse af det talepapir, som lå til grund for ministerens besvarelse af L 73 – samrådssp. A og B om arbejdsmiljø, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 73 omdelt efter afgivelse af betænkning**Samråds-
spm.nr. Titel**

- A Samrådssp. om mulighederne for at nævne arbejdsmiljø i lovens formålsbestemmelse, til fødevareministeren og beskæftigelsesministeren
- B Samrådssp. om en del af lovens formål, jf. § 2, også vedrører anden lovgivning, til fødevareministeren

**Beskæftigelsesministerens talepapir fra samrådet den 14/5-08 til besvarelsen af L 73 -
samrådssp. A**

Talepapiret er optrykt efter ønske fra udvalget.

Samrådssp. A:

Hvad kan ministeren oplyse om mulighederne for at nævne arbejdsmiljø i lovens formålsbestemmelse, og kan ministeren oplyse, om arbejdsmiljø fremhæves særligt i anden lovgivning, herunder som formål i anden lovgivning?

Svar (talepapir):

Udvalget har bedt mig om at redegøre for mulighederne for at nævne arbejdsmiljø i økologilovens formålsbestemmelse.

Alle her ved, at regeringen har sat arbejdsmiljø meget højt på den politiske dagsorden, og der er prioriteret mange ressourcer til området, siden regeringen kom til.

Så umiddelbart kunne det lyde oplagt at nævne arbejdsmiljø i økologilovens formålsbestemmelse. Men det vil ikke være særlig hensigtsmæssigt – og det vil jeg gerne forklare nærmere.

Selv om regeringen prioriterer arbejdsmiljøet højt, mener vi ikke, at hensynet til arbejdsmiljøet skal kobles sammen med økologisk dyrkning af fødevarer i denne lovs formålsbestemmelse.

Det er derimod naturligt i formålsbestemmelsen at nævne hensyn til miljø, menneskers sundhed generelt samt planter og dyrs sundhed, da disse forhold knytter sig tæt til den økologiske produktion.

Men arbejdsmiljøet har sin egen lov, og den er ikke ny. Vi har haft regulering i over 100 år, og den nuværende arbejdsmiljølov har været velkendt på alle arbejdspladser siden 1975.

Arbejdsmiljøloven med ca. 100 bekendtgørelser gælder overalt, hvor der foregår arbejde. Arbejdsmiljøloven omfatter alle virksomheder og brancher – også landbrug, herunder økologiske landbrug.

At arbejdsmiljølovgivningen er samlet ét sted gør lovgivningen overskuelig for borgerne og erhvervslivet, og der opstår ikke tvivl om, hvem der er tilsynsmyndighed, nemlig Arbejdstilsynet.

Arbejdstilsynet fører tilsyn med at arbejdsmiljøloven overholdes og Arbejdstilsynet screener arbejdsmiljøet på alle virksomheder med ansatte.

Det betyder, at Arbejdstilsynet også screener samtlige landbrugsvirksomheder med ansatte – økologiske som ikke-økologiske. Overtrædelse af arbejdsmiljøloven håndhæves af Arbejdstilsynet, der kan reagere over for overtrædelser med påbud, forbud og i grove tilfælde politianmeldelse.

Virksomhederne får derimod en glad, grøn smiley, hvis Arbejdstilsynet ikke konstaterer nogen overtrædelser.

Arbejdsmiljøloven indeholder ikke mulighed for, at der stilles strengere krav til økologiske landbrug end andre landbrug. Loven indeholder generelle ansvarlighedsbestemmelser, som gælder for alt arbejde.

Økologisk landbrug udmærker sig ved ikke at anvende farlige stoffer og materialer i produktionen. Dette er rigtig godt for arbejdsmiljøet.

Men arbejde i landbrug indebærer andre sikkerheds- og sundhedsmæssige risici, fx fare for ulykker og lidelser ved anvendelse af farligt maskineri og tunge løft, som arbejdsmiljølovgivningen har til formål at forebygge. Og derfor er det godt, at Arbejdstilsynet screener arbejdsmiljøet på landbrug.

Udvalget har også bedt mig oplyse, om arbejdsmiljø fremhæves særligt i anden lovgivning, herunder som formål i anden lovgivning.

Arbejdsmiljø nævnes mig bekendt ikke særskilt i nogen anden lovs formålsbestemmelse. Og jeg mener, at det vil give en signalforvirring at tage den med i økologiloven.

Arbejdsmiljøloven er dog nævnt i restaurationsloven, men ud fra et andet sigte end som en del af formålet med loven.

Man kan således miste sit næringsbrev til restaurant og visse fødevarer virksomheder ved gentagne eller grove overtrædelser af bl.a. arbejdsmiljøloven.

Men jeg mener, som nævnt, at det vil give en signalforvirring at tage arbejdsmiljø med i økologilovens formål.

Da arbejdsmiljøloven gælder overalt, skulle arbejdsmiljø i så fald medtages i et utal af love. Der ved er der risiko for, at arbejdsmiljøloven får en 2. plads i forhold til hovedformålene med i disse love. Det ville være meget uheldigt, da arbejdsmiljøloven – naturligvis – gælder fuldt ud ved siden af anden lovgivning.

Såfremt andre myndigheder i forbindelse med løsning af deres opgaver bliver opmærksom på arbejdsforhold, der strider imod arbejdsmiljølovgivningen, skal Arbejdstilsynet underrettes. Det gælder også for Fødevareministeriets kontrollører.

Overholdelse af arbejdsmiljøloven er vigtig for at sikre, at arbejdet på de danske arbejdspladser udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Og jeg vil da gerne benytte lejligheden til at opfordre alle de virksomheder – herunder økologiske landbrug – der vil gøre en ekstra indsats for arbejdsmiljøet, til at blive arbejdsmiljøcertificeret.

En arbejdsmiljøcertificeret virksomhed får ikke bare en grøn smiley, men en grøn smiley med krone. Og signalerer på den måde, at den arbejdsmiljømæssigt hører til blandt 1. divisionen af virksomheder.